

ปัญหาและความต้องการในการผลิตมะเขือเทศสีดาของเกษตรกร ใน จังหวัดนครราชสีมา

Problems and needs of Sida tomato production of growers in Nakhonratchasima province

ฝากจิต ปาลินทร ลากจิต^{1*}

Fakjit Palinthorn Lapjit^{1*}

บทคัดย่อ: การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศสีดาในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้ทำการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 63 ราย พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.80 ปี รายได้จากการผลิตมะเขือเทศสีดาเฉลี่ย 153,516.13 บาท/ปี ผลผลิตเฉลี่ย 8,055.56 กิโลกรัม/ไร่ (เก็บเกี่ยวผลผลิตเฉลี่ย 19 ครั้ง/ฤดูกาลผลิต) โรคและแมลงศัตรูที่สำคัญ คือ โรคใบหงิก และหนอนกระทู้ อีกทั้งยังพบว่าเกษตรกรประสบปัญหา 6 ประเด็นได้แก่ 1) คุณภาพดิน 2) ปัจจัยการผลิต 3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการผลิต 4) การจัดการโรคและแมลงศัตรู 5) การขาดแคลนแรงงาน และ 6) การวางแผนการผลิตและจำหน่าย ทั้งนี้ได้ทำการศึกษาความต้องการของเกษตรกรต่อลักษณะพันธุ์พืช พบว่าเกษตรกรต้องการให้มีการปรับปรุงพันธุ์มะเขือเทศสีดาให้มีลักษณะ ดังนี้ 1) สามารถต้านทานโรคและแมลงได้ดี 2) มีผลขนาดกลาง 3) ผลผลิตต่อไร่สูง 4) สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานขึ้น และ 5) ผลแข็ง ส่วนความต้องการในการถ่ายทอดเทคโนโลยี พบว่า เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการเตรียมดินและการให้น้ำทางระบบน้ำ

คำสำคัญ: มะเขือเทศสีดา, ปัญหาในการผลิต, ความต้องการของเกษตรกร, จังหวัดนครราชสีมา

ABSTRACT: This study aimed to examine problems and needs of Sida tomato growers in Nakhonratchasima province. Sixty-three growers were interviewed. The result revealed that 50.80 years is average age of growers. An average annual income of households derived from Sida tomato was 153,516.13 baht. An average yield 8,055.56 kilograms/rai (harvested 10 times/crop). It was found that the majority disease is Tomato Yellow Leaf Curl and majority pest is Armyworm. The problems of Sida tomato growers are 6 items therefore 1) soil quality 2) materials 3) water was insufficient 4) disease and pest management 5) lack of labor and 6) production plan and marketing management. The summary of needs of Sida tomato's characterization were 1) disease and pest resistant 2) medium size 3) high yield 4) long duration of harvesting and 5) fruit firmness. Needs on technology transfer of Sida tomato growers were soil preparation and fertigation.

Keywords: Sida tomato, production problems, growers needs, Nakhonratchasima province

¹ ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Department of Agricultural Extension, Faculty of Agriculture, Khon Kaen University

* Corresponding author: pfakji@kku.ac.th

บทนำ

มะเขือเทศสีดา เป็นมะเขือเทศที่เป็นผลมาจากการปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นพันธุ์ที่ร้อน ซึ่งนิยมปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะผลเล็กสีชมพู นิยมนำไปเป็นส่วนประกอบของส้มตำ เมนูไทยที่โด่งดังไปทั่วโลก ซึ่งพื้นที่ปลูกเชิงธุรกิจที่สำคัญในภาคอีสานอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา ในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมา เกิดปัญหาโรคใบหงิกเหลือง กลายเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญที่สร้างความเสียหายต่อพื้นที่ปลูกมะเขือเทศ จึงได้มีการพัฒนาสายพันธุ์ให้ต้านทานโรคดังกล่าว ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน เนื่องด้วยเป็นมะเขือเทศรับประทานผลสดที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากเมนูอาหารไทยหลากหลายเมนู (ไชยรัตน์ สัมจุน, 2554) การผลิตมะเขือเทศในประเทศไทยยังประสบปัญหาการจัดการผลิต เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการการผลิต ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา การจัดการเรื่องโรค แมลงศัตรูพืช และปัญหาที่สำคัญโรคและแมลง ซึ่งการจัดการโรคและแมลงศัตรูมะเขือเทศ มีอยู่หลากหลาย แต่ข้อมูลค่อนข้างจะกระจุกกระจายไม่มีการนำไปใช้ในแปลงผลได้อย่างจริงจัง (กมล และคณะ, 2544) อีกทั้งปัญหาการขาดความร่วมมืออย่างระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการกำหนดถ่ายทอดเทคโนโลยีที่สำคัญๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ภาคเอกชน ในการจัดการการผลิตให้ดีขึ้น ซึ่งรวมไปถึงปัญหาที่มาจากพันธุ์พืชที่เกษตรกรเพาะปลูกนั้น ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม บางครั้งให้ผลผลิตน้อยและไม่ได้คุณภาพ สืบเนื่องจากพืชแต่ละสายพันธุ์นั้นไม่สามารถปรับตัวให้เหมาะสมและตอบสนองต่อทุกลักษณะของสภาพแวดล้อมได้ หรือกระทั่งอาจจะเกิดการเสื่อมของสายพันธุ์ (ทิพวัลย์, 2532) มีการรบกวนจากโรคและแมลงศัตรูพืชและไม่ตรงตามความต้องการของตลาดรับซื้อ ซึ่งมีความต้องการลักษณะผลผลิตพืชแตกต่างกัน จึงต้องมีการศึกษาปัญหาการผลิตและความต้องการของเกษตรกรต่อพันธุ์พืชและความต้องการในการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมะเขือเทศสีดาในด้าน

ต่างๆของเกษตรกร เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร โดยเลือกเกษตรกรที่ทำการผลิตทั้งปี มีพื้นที่การผลิตในจังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากเกษตรกรจำนวนหลายรายทำการผลิตมะเขือเทศสีดาผลสดส่งตลาดตลอดปี ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาประเด็นสำคัญดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เหมาะสมหรือสร้างเทคโนโลยีใหม่ที่สามารถแก้ปัญหาหรือข้อจำกัดต่างๆได้

วิธีการศึกษา

ทำการศึกษการผลิตมะเขือเทศสีดา ความต้องการพันธุ์มะเขือเทศสีดาและความต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา โดยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตมะเขือเทศสีดาตลอดทั้งปี จำนวน 63 ราย ในพื้นที่อำเภอครบุรี ปากช่องและวังน้ำเขียว ซึ่งมีแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาในรายละเอียดของระบบการผลิตมะเขือเทศสีดา ความต้องการพันธุ์มะเขือเทศสีดาและความต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

ผลการศึกษา

การรายงานผลการศึกษา เรื่อง ปัญหาและความต้องการในการผลิตมะเขือเทศสีดาของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรและสภาพการผลิตและปัญหาของเกษตรกร เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศสีดาในจังหวัดนครราชสีมา 2) ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศสีดา ซึ่งรายละเอียดของผลการศึกษาในแต่ละส่วนมีดังต่อไปนี้

1. ลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรและสภาพการผลิตและปัญหาของเกษตรกรเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศสีดาในจังหวัดนครราชสีมา

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชายร้อยละ 63.50 เฉลี่ยอายุ 44.13(สูงสุด 64 ปี ต่ำสุด 27 ปี) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 77.8) ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองและเช่าบางส่วนในการปลูกมะเขือเทศสีดา (ร้อยละ 50.80) รายได้จากการผลิตมะเขือเทศสีดาเฉลี่ย 153,516.13 บาท/ปี (สูงสุด 3000,000 บาท ต่ำสุด 13,000 บาท) เกษตรกรนิยมปลูกมะเขือเทศทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน (ร้อยละ 57.10) เดือนที่นิยมปลูกมากที่สุดคือเดือนกุมภาพันธ์ (ร้อยละ 50.10) และเก็บผลผลิตได้เดือนพฤษภาคม (ร้อยละ 48.00) ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.40 ใช้วิธีการเพาะกล้าในถาดหลุมแล้วจึงย้ายปลูก โดยจะปลูกในแปลงเป็นแถวเดี่ยว ใช้พลาสติกคลุมแปลงเพื่อป้องกันวัชพืชและการระเหยของน้ำ ปักค้ำแบบเบียดกระโจม (ร้อยละ 57.10) และปักเดี่ยวแนวตรง (ร้อยละ 39.70) นิยมใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 16-16-16 เฉลี่ย 124.51 กิโลกรัมต่อไร่โดยให้ปุ๋ยเคมีไปพร้อมกับระบบน้ำ ตัดแต่งกิ่ง 2 ครั้ง เก็บผลผลิตเมื่อผลเป็นสีชมพูอ่อน โดยได้รับผลผลิตเฉลี่ย 8,055.56 กิโลกรัมต่อไร่ โรคที่สำคัญคือ โรคใบหงิกเหลือง แมลงศัตรูพืชที่สำคัญ คือ หนอนผีเสื้อหรือหนอนกระทู้

2. ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศสีดา

2.1 ปัญหาในการปลูกมะเขือเทศสีดาของเกษตรกร สามารถสรุปได้เป็น 7 ประเด็นหลัก ดังนี้

1) คุณภาพดิน

พื้นที่แปลงปลูกเป็นดินทราย ทำให้หลังจากการย้ายต้นกล้าไปปลูกในแปลงประสบปัญหาอัตราการตายของต้นกล้าหลังย้ายปลูกสูง และเนื่องจากบริเวณแปลงปลูกส่วนใหญ่เป็นดินทราย เมื่อใช้ในพื้นที่ในการปลูกเป็นเวลานาน ทำให้ดินแข็ง แน่น เกิดปัญหาต้นมะเขือเทศเจริญเติบโตช้า และมีการสะสมโรคและแมลงบางชนิดในดิน เนื่องจากในพื้นที่ที่มีการ

ปลูกมะเขือเทศสีดามีการระบาดของโรคและแมลงศัตรูหลายชนิด ทำให้เกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด (ร้อยละ 95.20 มีการป้องกันกำจัดวัชพืชโดยการพ่นสารเคมี) เมื่อใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้คุณสมบัติของดินเสียไป มีสารเคมีตกค้างในดิน

2) ปัจจัยการผลิต

เนื่องจากปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ เกษตรกรต้องพึ่งพาจากภายนอก ไม่สามารถผลิตเองได้ เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี สารเคมี ระบบน้ำ พลาสติกคลุมแปลง น้ำมัน เป็นต้น ทำให้เกษตรกรต้องแบกรับต้นทุนการผลิตสูง และมีแนวโน้มจะสูงขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งในบางช่วงสินค้าดังกล่าวขาดตลาด ก่อให้เกิดปัญหาในการผลิตของเกษตรกร

3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการผลิต

เนื่องจากแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้สำหรับปลูกมะเขือเทศสีดาของเกษตรกร คือ แหล่งน้ำธรรมชาติ (ร้อยละ 63.50) ร่องลงมา อาศัยแหล่งน้ำจากการชลประทาน (ร้อยละ 38.10) ทำให้ในช่วงหน้าแล้งแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ

4) การจัดการโรคและแมลงศัตรู

เกษตรกร ร้อยละ 95.20 มีการป้องกันกำจัดวัชพืชโดยการพ่นสารเคมี และใช้ยาติดต่อกันเป็นเวลานาน จนกระทั่งในช่วงหลังเกษตรกรเห็นว่าสารเคมีใช้ได้ผลลดลง หรือที่เกษตรกรเรียกว่า ตื้อยา จำเป็นต้องฉีดพ่นสารเคมีซ้ำทุก 2-3 วัน ต้นทุนการผลิตจึงสูง

5) การขาดแคลนแรงงาน

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวพบในทุกพื้นที่ เนื่องจากเมื่อถึงฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตจะออกมาเป็นจำนวนมากและออกในเวลาไล่เลี่ยกัน เกษตรกรต้องเก็บผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตมีสีชมพูอ่อน ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาด หากเลยเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตจะสุกมากขึ้น ทำให้ระยะเวลาในการเก็บรักษาสั้นลง ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด อีกทั้งเกษตรกรบางรายต้องเก็บผลผลิตทุกวันเนื่องจากปลูกในพื้นที่ใหญ่ (พื้นที่ปลูกมากที่สุด 53 ไร่) เมื่อมีความต้องการจ้างแรงงานสูง ทำให้ราคาค่าจ้างสูงตามไปด้วย เกษตรกรบางรายต้องยอมเก็บผลผลิตให้ช้าลง

เนื่องจากแรงงาน ไม่เพียงพอ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอปากช่อง ต้องจ้างแรงงานต่างด้าว

6) การวางแผนการผลิตและจำหน่าย

เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกมากในเดือนมกราคม เดือนกุมภาพันธ์ และเดือนพฤษภาคมทำให้ผลผลิตออกมาในช่วงไล่เลี่ยกันและหลายรายผลผลิตออกมาในช่วงเดียวกัน ทำให้มีผลผลิตจำนวนมากเข้าสู่ท้องตลาด ราคาจึงตกต่ำในช่วงผลผลิตออกมาพร้อมๆ กัน อีกทั้งราคาผลผลิตไม่แน่นอนและเกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาผลผลิตเองได้

2.2 ความต้องการลักษณะหรือคุณสมบัติพันธุ์มะเขือเทศสีดาของเกษตรกร สามารถสรุปได้ดังนี้

เนื่องจากมะเขือเทศสีดาพันธุ์ที่เกษตรกรใช้ เป็นพันธุ์ที่มีใบมีจำนวนมาก ทำให้ พุ่มไม่โปร่งแสง เป็นที่สะสมของโรคและแมลง โดยเฉพาะโรคใบหงิกเหลือง ทำให้ใบมะเขือเทศม้วนงอ ทำให้ใบมีขนาดเล็กลง สีของใบมักมีสีเขียวซีด ยอดเป็นพุ่มและต้นแคระแกรนไม่ให้ผลผลิต และมะเขือเทศสีดาจะให้ผลผลิตสามารถเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุประมาณ 4 เดือน และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นาน 60-75 วัน ต้นก็จะโทรม ไม่ให้ผลผลิตหรือให้ผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ อีกทั้งเกษตรกรบางรายปลูกในช่วงที่มะเขือเทศสีดาต้องเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝน เกษตรกรมักจะพบปัญหาผลแตก ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องการให้ มะเขือเทศสีดามีลักษณะหรือคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) พันธุ์ที่มีความต้านทานต่อโรค ทั้งที่เกิดจาก แมลง เชื้อรา และไวรัส
- 2) ผลขนาดกลาง ไม่ใหญ่มาก เนื่องจากเป็นลักษณะประจำสายพันธุ์ของมะเขือเทศสีดา
- 3) ผลผลิตต่อไร่สูง
- 4) สามารถเก็บเกี่ยวได้นานขึ้น เพื่อลดต้นทุนในการปลูกลง
- 5) ต้องการได้พันธุ์ที่มีน้ำหนักดี เนื้อหนาแน่น แข็ง ไม่แตกง่าย เปลือกผิวค่อนข้างหนา เพื่อที่จะสามารถเก็บรักษาได้นานหลังจากการเก็บเกี่ยวและสะดวกต่อการขนส่ง ลดการเสียหายจากการขนส่งได้

2.3 ความต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศสีดา สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการเตรียมดิน- เตรียมแปลง

เนื่องจากในพื้นที่ที่มีการปลูกมะเขือเทศสีดามีสารเคมีตกค้างในดิน คุณภาพดินต่ำ เนื่องจากมีการใช้สารเคมีในปริมาณสูง นอกจากนั้นยังมีโรคและแมลงสะสมในดิน จึงทำให้เกษตรกรต้องย้ายพื้นที่ปลูก โดยจะไม่ปลูกวนถัดไปซ้ำ ในพื้นที่เดิม เพื่อลดปัญหาดังกล่าว ถึงแม้จะต้องมีการขนย้ายระบบน้ำตามไปด้วก็ตาม (เกษตรกรใช้ทั้งระบบน้ำหยด บั้วรดน้ำ ต่อสายยาง/ปั้มน้ำ ปล่อยตามร่อง และใช้สปริงเกอร์) ซึ่งเป็นเพิ่มค่าใช้จ่ายในส่วนของคุณค่าเช่าที่ดินและการติดตั้งระบบน้ำ (เกษตรกรร้อยละ 50.80 มีกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของตนเองและเช่าบางส่วน รongลงมาร้อยละ 27.00 มีกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด ร้อยละ 22.20 เช่าที่ดินเพื่อการเกษตร) ดังนั้น เกษตรกรจึงต้องการให้มีหน่วยงานเข้ามาช่วยให้ความรู้หรือคำแนะนำวิธีการจัดการดิน ให้สามารถปลูกมะเขือเทศได้ในแปลงเดิมได้

2) ด้านการจัดการปุ๋ย

เนื่องจากปุ๋ยเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญชนิดหนึ่ง เกษตรกรต้องใช้ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้นและเป็นปัจจัยการผลิต ที่มีราคาสูงมาก เกษตรกรมักจะใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำของผู้แทนขายปุ๋ย ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องการทราบสูตรปุ๋ย ที่เหมาะสมกับมะเขือเทศในแต่ละช่วงเวลา และปริมาณที่เหมาะสม เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิต

3) ด้านการวินิจฉัยโรค

ในการปลูกมะเขือเทศสีดานั้น ทุกฤดูกาลที่ปลูก เกษตรกรจะประสบปัญหาโรคและแมลงอยู่เสมอ แต่เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องโรค เมื่อพบการระบาดของเกษตรกรมักจะไปที่ร้านเคมีเกษตรและแจ้งอาการของโรคให้ผู้ขายทราบ เพื่อวินิจฉัยโรค บางครั้งถูกแนะนำให้ใช้สารเคมีราคาสูง เกษตรกรบางรายพบว่า สารเคมีที่ซื้อมาใช้ไม่ได้ผล ทั้งนี้อาจ มีสาเหตุเนื่องมาจากการวินิจฉัยที่ไม่ถูกต้อง ในกรณีนี้มีผู้แทนจำหน่ายสารเคมีจากบริษัทมาแนะนำที่แปลง จะแนะนำผลิตภัณฑ์ของ

บริษัทตนเองเท่านั้น เป็นเหตุให้เกษตรกรต้องการทราบ ข้อมูลหรือเทคนิคเบื้องต้นในการวินิจฉัยโรคลักษณะ อาการ การป้องกัน การดูแลรักษา จากหน่วยงานของ

รัฐ เช่น นักวิชาการเกษตร เป็นต้น
สรุปและวิจารณ์

Table 1 Problems and needs of Sida tomato growers in Nakhonratchasima province (n=63)

Problems	No.*	percentage	Needs	No.*	percentage
Soil quality	32	50.79	Soil & bed preparation	60	95.23
Production material	59	93.65	Fertilizer usage	42	66.66
Lack of water	46	73.01	Diagnosis (disease & pest management)	59	93.65
Plant disease & pest	63	100.00	* answer more than an item		
Lack of labor	52	82.53			
Production plan & marketing	25	39.68			

การศึกษาศึกษาปัญหาและความต้องการของเกษตรกร ผู้ปลูกมะเขือเทศสีดาในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่มทำการผลิตมะเขือเทศสีดา เพื่อป้อนตลาด ทำให้ประสบปัญหาหาคาดกต่ำ ไม่มีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง และผลผลิตล้นตลาดขาดตลาด ซึ่งหากมีการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างอำนาจต่อรอง วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับราคาตลาด สมาชิกในกลุ่มปลูกแบบเหี่ยววัน จะช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้ นอกจากนี้แล้วยังพบว่า เกษตรกรมีความต้องการ พันธุ์มะเขือเทศสีดาที่สามารถต้านทานโรคและแมลงได้ดี มีผลขนาดกลาง ผลผลิตต่อไร่สูง สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานขึ้น และผลแข็ง ไม่แตก อันสืบเนื่องมาจากมาจากปัญหาที่เกษตรกรประสบทั้งสิ้น ซึ่งสามารถแก้ไขได้ ด้วยการใช้พันธุ์ต้านทาน แต่หากไม่มีพันธุ์ต้านทาน เกษตรกรสามารถใช้ทั้งวิธีเขตกรรม วิธี กล วิธีฟิสิกส์ ซึ่งวิธีการควบคุมด้วยเทคนิคการใช้แมลง เป็นหมัน การใช้สารธรรมชาติ และการใช้สารเคมี (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2555) เพื่อลดหรือแก้ปัญหาใน

การผลิตได้ หากแต่เพียงมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามา มีบทบาทหลักในการส่งเสริมและพัฒนา กลุ่ม ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

- กมล เลิศรัตน์, อรสา ดิสถาพร, สุชีลา เตชะวงศ์เสถียรและวีระ ภาคอุทัย. 2544. ประมวลองค์ความรู้เรื่อง ผักในประเทศไทย สถานภาพการผลิต การตลาดและการวิจัย. โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท, ขอนแก่น.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2555. การจัดการศัตรูพืช. บริษัท ยูนิเท็ด โปรดักชั่น เพรส จำกัด, สมุทรสาคร.
- ทิพวัลย์ สัจจันทร์. 2532. สีดาทิพย์ 1 และสีดาทิพย์ 2 มะเขือเทศพันธุ์อ่อน. เกษตรก้าวหน้า 4(2): 9-23.
- ไชยรัตน์ สัมจุน. 2554. ปลูกมะเขือเทศสีดาปลอดโรค ลดต้นทุน ยายมาแมลงสร้างรายได้. แหล่งข้อมูล: <http://www.thairath.co.th/content/201458>. ค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2557.